

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5SŽi/3/2014
Identifikačné číslo spisu:	9014898810
Dátum vydania rozhodnutia:	09.09.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Morava
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:9014898810.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Bc. Ing. U.E., bytom W., zastúpený advokátom JUDr. Stanislav Jakubčík, Kutlíkova 17, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Špitálska 4, 6, 8, Bratislava, v konaní proti nečinnosti, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 45489/2012 154/2012-II/1inf zo dňa 17. októbra 2012 a o preskúmanie zákonnosti fiktívneho rozhodnutia žalovaného, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, č.k. 1S/2529/2012-34 zo dňa 05. decembra 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie žalobcu v časti výroku I. uznesenia Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/2529/2012-34 zo dňa 05. decembra 2013 o nečinnosti žalovaného o d m i e t a.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/2529/2012-34 zo dňa 05. decembra 2013 vo výroku II. a III. o zastavení konania z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým uznesením, Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozhodol vo výroku I. tak, že žalobu o nečinnosť žalovaného zamietol. Ďalej krajský súd rozhodol vo výroku II. tak, že konanie v časti o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. 45489/2012 154/2012-II/1inf zo dňa 17.10.2012 zastavuje. Ďalej krajský súd rozhodol vo výroku III., že konanie v časti o preskúmanie fiktívneho rozhodnutia žalovaného (Ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR) zastavuje. Účastníkom krajský súd náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil tak, že žalobca podanou žiadosťou žiadal od žalovaného poskytnúť informácie týkajúce sa oznámenia konkrétnych zákonných ustanovení ohľadom uznávania absolvovaného vysokoškolského štúdia v zahraničí s pohľadu všeobecne záväzných predpisov upravujúcich oblasť zamestnania a sociálneho zabezpečenia. Žalovaný následne listom zo dňa 07.09.2012 postúpil žalobcovu žiadosť o poskytnutie informácií Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a

športu SR z dôvodu, že požadované informácie nemá k dispozícii a tieto má k dispozícii Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. O postúpení žiadosti o poskytnutie informácií žalovaný informoval žalobcu listom zo dňa 07.09.2012. Krajský súd mal za to, že zo strany žalovaného sa nejednalo o nesprístupnenie informácie podľa § 18 ods. 2 zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám (ďalej len „info zákon“) ale išlo o postúpenie žiadosti povinnej osobe, ktorá má požadované informácie k dispozícii podľa § 15 ods. 1 info zákona a žiadosť nebola ani odložená. Postup žalovaného bol v súlade so zákonom, preto ani nemohlo dôjsť k fikcii podľa § 18 ods. 3 info zákona. Podľa názoru krajského súdu podanie žalobcu zo dňa 05.10.2012 označené ako rozklad proti fiktívnemu rozhodnutiu nemožno považovať za rozklad, keďže takéto rozhodnutie ani neexistuje. Krajský súd dospel k právnomu záveru, že list žalovaného č. 45489/2012 154/2012-II/1inf zo dňa 17.10.2012 adresovaný žalobcovi nespĺňa atribúty rozhodnutia, ktoré zakladá, mení alebo zrušuje oprávnenia alebo povinnosti žalobcu, alebo ktorým môžu byť jeho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti priamo dotknuté. Zo strany žalovaného sa nejednalo o nesprístupnenie informácie, ale išlo o postúpenie žiadosti povinnej osobe. Žalobca sa teda domáhal zrušenia rozhodnutia ktoré neexistuje.

Právne odôvodnil krajský súd svoje rozhodnutie ustanoveniami § 15 ods. 1, 2, 3, § 18 ods. 3 a § 19 ods. 1 info zákona, § 103 a 104 ods. 1 veta prvá O.s.p..

Náhradu trov konania odôvodnil krajský súd ustanovením § 250k ods. 1 O.s.p. s poukazom na § 246c veta prvá O.s.p..

II.

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalobca a uviedol, že napáda rozhodnutie v plnom rozsahu, petítom odvolania však žiada zrušiť obidva výroky o zastavení konania napadnutého uznesenia, alternatívne zrušiť obidva výroky o zastavení konania a uložiť žalovanému povinnosť sprístupniť žalobcovi informácie, o ktoré požiadal žiadosťou zo dňa 05.09.2012. Uviedol, že žalovaný ako ústredný orgán štátnej správy pre oblasť zamestnanosti, pracovnoprávných vzťahov, sociálneho poistenia, štátnych sociálnych dávok a pre pomoc v hmotnej núdzi musí mať k dispozícii informácie, o sprístupnenie ktorých ho žalobca požiadal. Je nepochybné, že zákon o pomoci v hmotnej núdzi je jedným zo zákonov z oblasti práva sociálneho zabezpečenia a tiež je nepochybné, že gestorským ministerstvom pre danú oblasť je žalovaný. Podľa žalobcu nenastali podmienky pre postúpenie žiadosti, nakoľko žalovaný požadované informácie mal alebo musel mať k dispozícii. Súd prvého stupňa síce odkazuje na zákonné ustanovenia, avšak vôbec neskúmal, či došlo zo strany žalovaného aj k naplneniu týchto zákonných ustanovení. Žalobca má za to, že súd prvého stupňa dospel k nesprávnemu právnomu záveru, že žalovaný nebol v konaní nečinný, nakoľko rozklad žalobcu bol podaný nedôvodne. Súd prvého stupňa dospel k nesprávnemu právnomu záveru, že list žalovaného č. 45489/2012 154/2012-II/1inf zo dňa 17.10.2012 nespĺňa atribúty rozhodnutia, ktoré zakladá, mení alebo zrušuje oprávnenia alebo povinnosti, v tejto súvislosti poukázal žalobca na uznesenie Ústavného súdu ČR, sp.zn. III. ÚS/28/96 zo dňa 16.05.1996. Žalobca má za to, že uvedený list je z hľadiska vecného obsahu rozhodnutím, ktorým nebolo vyhovené rozkladu žalobcu. Napadnuté rozhodnutie je arbitrárne a nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

III.

Žalovaný sa vyjadril k podanému odvolaniu a navrhol napadnuté uznesenie potvrdiť. Uviedol, že sa naďalej domnieva, že vecne príslušné na vybavenie žiadosti je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. Žalovaný požadované informácie nemalo a nemá k dispozícii. Žalobca nijako nepreukázal, že žalovaný má žiadané informácie k dispozícii (rozsudok NS SR, sp. zn. 3 Sž/7/2011). Stotožňuje sa s tým, že sa nejednalo o neposkytnutie informácie, nevydanie či nesprístupnenie informácie.

Žalovaný je toho názoru, že predmetom žiadosti neboli informácie, ktoré by mal žalovaný k dispozícii, ale skôr žiadosť o právne poradenstvo, alebo právny názor.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné.

V prvom rade sa Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) musel zaoberať odvolaním žalobcu proti prvému výroku napadnutého uznesenia a to zamietnutiu žaloby (návrhu) na nečinnosť. Totiž, i keď z petitu odvolania to výslovne nevyplýva, žalobca sa odvolal proti celému uzneseniu krajského súdu, čo vyplýva z obsahu podaného odvolania.

Podľa štvrtej hlavy, piatej časti O.s.p., § 250t ods. 7, proti rozhodnutiu súdu nie je prípustný opravný prostriedok.

Z vyššie uvedeného zákonného ustanovenia je zrejmé, že v konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy nie je prípustný opravný prostriedok proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa.

Z tohto dôvodu, nezostávalo najvyššiemu súdu iné, ako odvolanie žalobcu ako neprípustné podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v časti výroku I odmietnuť.

Pokiaľ išlo o ostatné dva výroky (II. a III.) o zastavení konania, najvyšší súd má za to, že odvolanie žalobcu je dôvodné. Predovšetkým, najvyšší súd poukazuje na to, že krajský súd nesprávne poučil žalobcu o odvolaní, keď uviedol, že „proti uzneseniu v časti zamietnutia žaloby ... je prípustné odvolanie“, pritom krajský súd žalobu nezamietal, ale rozhodol výrokom II. a III. tak, že konanie zastavil. Toto pochybenie krajského súdu nemalo však vplyv na zákonnosť rozhodnutia.

Vplyv na zákonnosť napadnutého uznesenia však mala skutočnosť, že krajský súd zastavil konanie z dôvodu nesplnenia podmienok podľa § 103 a § 104 ods. 1 veta prvá O.s.p. a to, že dospel k záveru, že list žalovaného č. 45489/2012 154/2012-II/1Inf zo dňa 17.10.2012 nespĺňa atribúty rozhodnutia v zmysle § 247 O.s.p.

Z napadnutého uznesenia krajského súdu však vôbec nevyplýva, na základe akých dôvodov dospel krajský súd k tomuto právnemu záveru.

Z administratívneho spisu mal najvyšší súd preukázané, že žalobca doručil žalovanému žiadosť o sprístupnenie informácie:

1) V zmysle akých konkrétnych zákonných alebo podzákonných ustanovení sa absolvované magisterské vysokoškolské štúdium v krajinách EÚ /mimo EÚ považuje v SR za ukončené vysokoškolské štúdium druhého stupňa a ktorým dňom (deň zloženia záverečnej skúšky, deň vydania osvedčenia o uznaní rovnocennosti vzdelania, prípadne iný deň) z pohľadu všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich oblasť zamestnávania a sociálneho zabezpečenia?

2) Podľa akých konkrétnych zákonných alebo podzákonných ustanovení je možné sa vzdať dosiahnutého úplného vysokoškolského vzdelania v krajinách EÚ/ mimo EÚ, ktoré bolo uznané za rovnocenné vysokou školou v SR? Aký má takéto vzdanie sa dosiahnutého úplného vysokoškolského vzdelania právny vplyv na posudzovanie získania nového vysokoškolského vzdelania druhého stupňa z pohľadu všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich oblasť zamestnávania a sociálneho zabezpečenia?

Na túto žiadosť reagoval žalovaný oznámením doručeným žalobcovi dňa 11.09.2012, že postupuje túto žiadosť podľa § 15 ods. 1 info zákona Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu SR. Na to reagoval žalobca podaním rozkladu, pričom požadoval oznámenie (fiktívne rozhodnutie) za nepreskúmateľné a nezákonné. Na rozklad žalovaný odpovedal žalobcovi listom doručeným dňa

19.10.2012, že jeho nejde podľa jeho názoru o rozklad, pretože nešlo o nesprístupnenie informácie podľa § 18 ods. 2 info zákona, ale o postúpenie žiadosti podľa § 15 ods. 1 info zákona.

Najvyšší súd Slovenskej republiky má za to, že krajský súd dospel k nesprávnemu právnomu záveru, že tak oznámenie o postúpení žiadosti doručené žalobcovi dňa 11.09.2012, ako aj list žalovaného č. 45489/2012 154/2012-II/1inf zo dňa 17.10.2012 doručený žalobcovi dňa 19.10.2012 nespĺňa atribúty predmetu prieskumu v správnom súdnictve podľa § 247 O.s.p. Ako judikoval Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozsudkoch (napr. sp.zn. 5 SŽi/20/2012 zo dňa 28.02.2013) predmetom súdneho preskúmavania môžu byť aj rozhodnutia, ktoré nemajú formálne náležitosti. Pojem „rozhodnutie“ je označením technickým a je potrebné k nemu pristupovať vždy z hľadiska jeho obsahu a nie formy. Nie je rozhodujúce, ako správny orgán svoj akt označil, alebo či vec vybavil neformálnym prípisom (či formálne nedokonalým rozhodnutím) v domnienke, že nie je jeho povinnosťou vydať rozhodnutie v určitej procesnej forme. Takýto akt môže byť tiež podrobený súdnemu prieskumu (Bureš, Drápal, Mazanec, Občanský soudní rád, komentár, 5. vydání S 1042). K tejto problematike je tiež významné uznesenie Ústavného súdu ČR IV. US 233/02.

Vyššie uvedeným postupom krajského súdu došlo k závažnému pochybeniu, ktorým došlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom, garantované ako právo na súdnu ochranu v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavy“) a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej aj „dohovor“).

Podľa článku 46 ods. 1 ústavy, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa článku 6 ods. 1 dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (rozhodnutie ústavného súdu sp.zn. I. ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle článku 46 ods. 1 ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto (každý) domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (rozhodnutie ústavného súdu sp.zn. III. ÚS 7/08).

Ďalším pochybením krajského súdu bolo, že sa vôbec nezaoberal skutkovo vecou a to, či bolo dôvodné, aby žalovaný žiadosť žalobcu postúpil na vybavenie Ministerstvu školstva, vedy, výskumu s športu SR. Žalovaný totiž nijako neodôvodnil, z akého dôvodu mala byť vec postúpená práve tomuto ministerstvu. Krajský súd mal za týmto účelom vykonať dopyt na Ministerstvo školstva, vedy, výskumu s športu SR, či bola týmto ministerstvom žiadosť žalobcu vybavená a s akým výsledkom. Následne podľa toho, či bola žiadosť žalobcu vybavená, alebo nie pokračovať v tomto konaní. Bez toho, aby mal krajský súd vedomosť o výsledku konania postúpeného žalovaným, nemohol rozhodnúť v tomto konaní.

Takéto pochybenia krajského súdu - nesprávny právny názor súdu, kedy v rozpore so zákonom posúdil predmet prieskumu ako nespôsobilý a nevysporiadanie sa s tým, či bolo postúpenie zo strany žalovaného dôvodné sú podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. dôvodom, pre ktorý musel odvolací súd napadnuté rozhodnutie vo výrokoch II. a III. zrušiť, pretože rozhodnutie postihnuté tak závažnou vadou nemôže byť považované za správne.

V ďalšom konaní bude úlohou krajského súdu zaoberať sa znova vecou samou, urobiť dopyt na Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a podľa výsledku rozhodnutia v tomto konaní, náležite posúdiť dôvody postúpenia žiadosti o sprístupnenie informácie zo strany žalovaného a opätovne rozhodnúť.

Súd prvého stupňa je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.).

O trovách konania pokiaľ išlo o prvý výrok uznesenia, odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a v spojení s analogickou aplikáciou ust. § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Účinky odmietnutia odvolania sú obdobné účinkom zastavenia odvolacieho konania. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

O náhrade trov konania pokiaľ ide o výrok II. a III. rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.